

Fremsat den 4. december 2019 af Liselott Blixt (DF), Karina Adsbøl (DF), René Christensen (DF), Jens Henrik Thulesen Dahl (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Mette Hjerminde Dencker (DF), Søren Espersen (DF), Marie Krarup (DF) og Peter Skaarup (DF)

Forslag til folketingsbeslutning

om habile alderssvækkede ældres ret til fravalg af genoplivningsforsøg

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag om ændring af sundhedslovgivningen senest den 1. februar 2020, så habile alderssvækkede ældre borgere får ret til at fravælge genoplivningsforsøg.

Bemærkninger til forslaget

Vejledning om genoplivning og fravalg af genoplivningsforsøg er efter en længere proces blevet ændret for at gøre den mere overskuelig, tydelig og operationel.

Men som led i denne proces er ordlyden om fravalg af genoplivningsforsøg blevet ændret, så en ældre habil borger ikke længere kan fravælge genoplivningsforsøg eller livsforlængende behandling på grund af alderdom alene. Der skal herudover også være tale om, at borgeren befinder sig i en »aktuel sygdomssituation« (vejledning nr. 9934 af 29. oktober 2019, www.retsinformation.dk).

Vejledningens formulering betyder, at sundhedspersoner altid skal forsøge at genoplive en ældre borger, der falder om f.eks. på grund af hjertestop, hvis ikke borgeren ud over alderdom også har en dokumenteret »aktuel sygdomssituation«. Dette er uanset, om borgeren har tilkendegivet, at denne ønsker at fravælge genoplivningsforsøg. Sådanne genoplivningsforsøg kan i værste tilfælde påføre borgeren mere skade end gavn, f.eks. ved at borgeren får en hjerne-skade eller andre varige mén.

Flere parter har i høringssvar til Styrelsen for Patientsikkerhed gjort opmærksom på denne problemstilling, herunder Ældre Sagen og Danske Patienter.

Ældre Sagen har i sit høringssvar beskrevet, at »Ældre Sagen finder det dybt bekymrende, at man i forbindelse med ændringen af vejledningen har præciseret, at beslutningen om fravalg af genoplivning alene gælder i en aktuel sygdomssituation og dermed har fjernet muligheden for habile borgere at fravælge genoplivningsforsøg med henvisning til alderdomssvækkelse. [...] Det er en alvorlig indskrænkelse af den enkelte borgers ret til selvbestemmelse« (»Høringssvar vedr. udkast til ændring af vejledninger om fravalg af livsforlængende behandling, herunder genoplivningsforsøg og afbrydelse af behandling«, aldresagen.dk, 8. oktober 2019).

I Danske Patienters høringssvar giver foreningen udtryk for sin ærgrelse over, at man med revideringen af vejledningen »reelt har indskrænket patienternes selvbestemmelse, fordi alderdomssvækkelse ikke længere i sig selv giver mulighed for at fravælge livsforlængende behandling« (»Høringssvar vedr. udkast til ændring af vejledninger om fravalg

af livsforlængende behandling, herunder genoplivningsforsøg og afbrydelse af behandling«, danskepatienter.dk, 8. oktober 2019).

Det Ethiske Råd behandlede emnet i 2016 med rådets udtalelse »Ethiske overvejelser om selvbestemmelse og palliation ved livets afslutning«. I denne udtalelse fremgår bl.a., at »der i højere grad end tilfældet er i dag, skal skabes sikkerhed for, at man ikke bliver genoplivet eller forsøgt genoplivet ved hjertestop mod sin vilje«. Flere af medlemmerne i Det Ethiske Råd foreslog endvidere, at det »i højere grad end tilfældet er i dag, skal være muligt for en myndig og beslutningshabil person at undgå at blive forsøgt genoplivet ved hjertestop, hvis personen er »mæt af dage«. Dette gælder uafhængigt af, om personen er alvorlig syg eller afkræftet.« (»Ethiske overvejelser om selvbestemmelse og palliation ved livets afslutning«, etiskraad.dk, 2016).

Årsagen til den nye formulering i vejledningen skal muligvis findes i Sundheds- og Ældreministeriet, der har lagt en skærpet fortolkning af sundhedsloven til grund for ændringen af vejledningens ordlyd (»Svækkede ældre kan miste retten til at dø i fred«, Altinget.dk, 6. november 2019).

Direkte adspurgt, om ministeren vil ændre sundhedslovgivningen, så alderssvækkede ældre får ret til selvbestemmelse om genoplivning, svarer sundheds- og ældreministeren, at ministeren vil tage emnet op til drøftelse i den etiske kreds til februar 2020, jf. Sundheds- og Ældreudvalget, alm. del – svar på spørgsmål 17, folketingsåret 2018-19, 2. samling. Men det kan efter Dansk Folkepartis mening ikke vente til februar 2020. Der er behov for hurtig handling, så en lovændring kan træde i kraft snarest, så det sikres, at ældre borgere kan dø med værdighed.

Det er Dansk Folkepartis holdning, at det bør være muligt for ældre habile personer at fravælge genoplivningsforsøg, også selv om de ikke befinder sig i en »aktuel sygdomssituation«, som vejledningen beskriver.

Vi har alle ret til en værdig afsked med livet, og hvis ens ønske er at fravælge genoplivningsforsøg, skal det respekteres.

Skriftlig fremsættelse

Liselott Blixt (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om habile alderssvækkede ældres ret til fravalg af genoplivningsforsøg.

(Beslutningsforslag nr. B 53)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.